

მინიმალური სტანდარტი გეოგრაფიაში

საატესტატო საგამოცდო პროგრამის პროექტი გეოგრაფიაში ეფუძნება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2006 წლის 28 სექტემბრის #841 ბრძანებით დამტკიცებულ ეროვნულ სასწავლო გეგმის საშუალო საფეხურის (X და XI კლასები¹) და ადრე მოქმედ VIII-IX კლასების საგნობრივ პროგრამებს ²და შესაბამის სასწავლო წლებში (2008-2009, 2009-2010) მოქმედ გრიფმინიჭებული სახელმძღვანელოების შინაარსის იმ ნაწილს, რომელიც საერთოა თითოეული კლასისა და საგნის ალტერნატიულ სახელმძღვანელოებისთვის და ასევე, 2007-2008 სასწავლო წლის ჩათვლით VIII-IX კლასში მოქმედ ძველი პროგრამის (საქართველოს გეოგრაფიის) ნაწილს.

I ნაწილი

მოსწავლეს საგნობრივი უნარ-ჩვევები

1. გეოგრაფიული ცნებებისა, ტერმინებისა და საპროგრამო მასალის გაგება და ადეკვატური გამოყენება;
2. გეოგრაფიულ ტექსტში, რუკაზე თუ დამხმარე გეოგრაფიულ საშუალებებზე საჭირო ინფორმაციის მოძიება;
3. გეოგრაფიული რუკების კითხვა და მოპოვებული ინფორმაციის ინტერპრეტაცია;
4. გრაფიკების, ცხრილებისა და დიაგრამების გამოყენებით ინფორმაციის შეჯერება/ანალიზი და მათი მარტივი ანალოგების შექმნა;
5. ერთი და იმავე ინფორმაციის სხვადასხვა სახით გამოხატვა;
6. საპროგრამო მასალის გააზრება, ანალიზი, განზოგადება და დასკვნის გამოტანა;
7. კრიტიკული აზროვნების უნარი;
8. გეოგრაფიული მოვლენებისა და პროცესების ანალიზი, მათი შეფასება; საკუთარი მოსაზრებების არგუმენტირების უნარი (აზრის ლოგიკურად, დამაჯერებლად და თანმიმდევრულად ჩამოყალიბება).

მოსწავლეს უნდა შეეძლოს:

გეოგრაფიული რუკების და გეოგრაფიული საშუალებების კითხვა და მოპოვებული ინფორმაციის ინტერპრეტაცია:

1. რუკისა (ზოგადგეოგრაფიული, პოლიტიკური და სხვა თემატური რუკები) და ატლასის გამოყენება:
  - ა) ლეგენდის საშუალებით რუკების კითხვა
  - ბ) ორიენტირება

¹ გეოგრაფიის საატესტატო საგამოცდო პროგრამაში არ არის შეტანილი მე-12 კლასის არჩევითი კურსიდან ”გლობალური პრობლემების გეოგრაფია” საკითხები

² აღნიშნული მასალის გასამეორებლად, თუკი მოსწავლეებს არსებული სახელმძღვანელოები შენახული არ აქვთ, შესაძლებელია გამოიყენონ ახალი გრიფმინიჭებული მე-9 კლასის საქართველოს გეოგრაფიის ნებისმიერი ალტერნატიული გამოცემა

- გ) მნიშვნელოვანი გეოგრაფიული ობიექტების მოძიება – ქვეყნები, მსოფლიო ოკეანის ნაწილები, კონტინენტები და მისი ნაწილები; საქართველოსა და მსოფლიოს რელიეფის ძირითადი ფორმები, შიდა წყლები, ქალაქები
- დ) გეოგრაფიული ობიექტების კოორდინატების განსაზღვრა
- ე) მოვლენებისა და პროცესების გავრცელების განსაზღვრა
- ვ) საჭირო ინფორმაციის მოძიება
- ზ) მოძიებული ინფორმაციის ინტერპრეტაცია
- თ) რუკიდან მოძიებული ინფორმაციის განსხვავებულ ფორმატში გამოხატვა

2. სხვადასხვა ტიპის გეოგრაფიული საშუალებების (ცხრილები, დიაგრამები, გრაფიკები) გამოყენება:

- ა) ინფორმაციის წაკითხვა
- ბ) საჭირო ინფორმაციის მოძიება
- გ) ინფორმაციის ინტერპრეტაცია
- დ) ინფორმაციის შედარება
- ე) ინფორმაციის ანალიზი
- ვ) მარტივი ანალოგების შექმნა

II ნაწილი

მოსწავლის საგნობრივი ცოდნა

მოსწავლეებ უნდა იცოდეს:

1. კავკასია (მდებარეობა და საზღვრები, ევროპა-აზიას შორის საზღვრის გატარების პრობლემები, პოლიტიკურ-ადმინისტრაციული დაყოფა)
2. საქართველოს მდებარეობა და საზღვრები;
3. საქართველოს ტერიტორიის ფორმირება (უძველესი დროიდან დღემდე);
4. საქართველო მსოფლიოს ფონზე (საზღვრები, ფართობი, მდებარეობა, მოსახლეობა);
5. საქართველოს ბუნების კომპონენტები – რელიეფის ძირითადი ფორმები და მასთან დაკავშირებული პრობლემები (მიწისძვრა, ზვავი, მეწყერი, ღვარცოფი, ერზია);
6. საქართველოს ჰავის ძირითადი მახასიათებლები, შიდა წყლები (ძირითადი მდინარეები, ტბები, წყალსაცავები);
7. საქართველოს პოლიტიკური მოწყობა (მმართველობის ფორმა, ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული მოწყობა) და მეურნეობის სტრუქტურა;
8. საქართველოს სასარგებლო წიაღისეული;
9. ბუნებრივი რესურსების კლასიფიკაცია და გეოგრაფია;
10. საქართველოს დაცული ტერიტორიები და წითელი წიგნი;
11. მსოფლიო პოლიტიკური რუკის ფორმირების ეტაპები;
12. ქვეყნები გეოგრაფიული მდებარეობის, ტერიტორიის სიდიდის, მოსახლეობის რაოდენობის, მმართველობის ფორმის, ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული მოწყობის მიხედვით;
13. საერთაშორისო ორგანიზაციები (გაერო, ევროკავშირი, ნატო);
14. მსოფლიოს (მათ შორის საქართველოს) მოსახლეობის გეოგრაფია: მოსახლეობის აღწერის ცნება და მნიშვნელობა, მოსახლეობის რაოდენობა და განსახლება; ურბანიზაცია და ქალაქებისა გეოგრაფია; დემოგრაფიული და მიგრაციული პროცესები; მოსახლეობის სქესობრივი-ასაკობრივი სტრუქტურა;
15. საქართველოს კურორტები და ტურიზმი;

16. ქვეყნები სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების დონის მიხედვით (პუმანური განვითარების ინდექსი);
17. საერთაშორისო ვაჭრობა (იმპორტი, ექსპორტი, სავაჭრო ბალანსი და სალდო)³
18. მსოფლიოს რეგიონები (დასახელება და შემავალი ქვეყნები, მდებარეობა, ტერიტორია, საზღვრები, ბუნებრივი პირობები და რესურსები, მოსახლეობა, ეკონომიკა (სპეციალიზაცია).

სახელმძღვანელოების ჩამონათვალი:

IX კლასი - 1. საქართველოს გეოგრაფია, საქართველოს მაცნე - ნ.ბერუჩაშვილი, ზ. დავითაშვილი, ნ. ელიზბარაშვილი; 2. საქართველოს გეოგრაფია, ლოგოს პრესი - ვ.ნეიძე, მ.ბოკერია, ე.დავითაია, კ.ხარაძე; 3. საქართველოს გეოგრაფია, ქართული წიგნის სახლი - ზ. ტატაშიძე, ზ. სეფერთელაძე, გ.ჭანტურია, მ.ბლიაძე

XI კლასი - 1. მსოფლიოს გეოგრაფია, საქართველოს მაცნე - ზ. დავითაშვილი, ნ. ელიზბარაშვილი; 2. მსოფლიოს გეოგრაფია, საქართველოს მაცნე - გ.ჭანტურია, მ.მამალაძე, მ.ბლიაძე

---

³ მხოლოდ განმარტებების დონეზე